

V letu 1980 bomo zaključili srednjeročno obdobje 1976 — 1980 in na podlagi analize za I. polletje ter ocene za leto 1980 vključno z vsemi analitičnimi podatki za leta nazaj, opredelili smer-nice družbenega razvoja za naslednje plansko obdobje 1981 — 1985.

Da bi dosegli ta cilj, smo povabili vse nosilce planiranja v obči-ni, da nam poleg poročila o uresničevanju družbenega plana za I. polletje 1980, posredujejo tudi informacijo o uresničevanju druž-benega plana občine za celotno obdobje 1976 — 1980, vključno tudi drugo polovico leta 1980.

Tako predstavljeno poročilo o uresničevanju družbenega plana je sestavljeno iz 3 delov:

- globalni prikaz dosedanjih gospodarskih gibanj v letih 1976, 1977, 1978 in 1979,
- informacija o neizvršenih nalogah, ki so bile sprejete z DRUŽ-BENIM PLANOM OBČINE LJUBLJANA—ŠIŠKA 1976 — 1980 po področjih posameznih dejavnosti,
- poročilo o izvršenih nalogah sprejetih s SMERNICAMI ZA URESNIČEVANJE DRUŽBENEGA PLANA OBČINE LJUB-LJANA—ŠIŠKA ZA OBDOBJE 1976 — 1980 V LETU 1980 — V PRVEM POLLETJU 1980 ter Z OCENO DO KONCA LETA 1980.

GLOBALNI PRIKAZ DOSEDANJIH GOSPODARSKIH GIBANJ V LETU 1976, 1977, 1978 in 1979

LETO 1976

Značilno za gospodarski razvoj v letu 1976 je bilo poslovanje po spremenjenih gospodarskih predpisih, zlasti v pogledu poravna-ve medsebojnih obveznosti in ugotavljanja celotnega dohodka (pla-čana realizacija) s ciljem odprave porabe dohodka v naprej kot osnovnega povzročitelja inflacijskih gibanj. Rezultati kažejo, da je bilo doseženo ugodno izboljšanje likvidnosti, zmanjšana je bila ne-plačana realizacija, izboljšano je bilo razmerje med izvozom in uvo-zom. Poleg izredno težkih poslovnih in gospodarsko-ekonomskih problemov v borbi za stabilizacijo in protiinflacijske ukrepe so de-lavci v združenem delu reševali v letu 1976 tudi vrsto izredno zahtevnih nalog ha področju samoupravnega družbenega planiranja in finančnih tokov družbene reprodukcije.

V letu 1976 se odražajo problemi in tendence, kakor tudi pro-tislovja iz preteklih let, kar vse je imelo vpliv na dinamik o gospo-darske aktivnosti. Dodatno je v letu 1976 vplivalo na stagnacijo gospodarske rasti nezadostno povpraševanje na domačem trgu, za-radi česar so bile slabše izkoriščene proizvodne zmogljivosti. Le-te se niso mogle v tako kratkem času prilagoditi spremembam pov-praševanja na tujih tržiščih.

Nižja gospodarska rast v letu 1976 je vplivala na postopno zmanjševanje obsega novega zaposlovanja in na porast produktivno-sti dela. Kljub temu pa so se realni osebni dohodki dvignili.

Izvozna dejavnost organizacij združenega dela je v letu 1976 pokazala določene pomanjkljivosti. Izvoznike je oteževala na zu-nanjem, predvsem na konvertibilnem trgu še vedno razdrobljenost v nastopanju in slaba proučenost mednarodnega trga. To se je med letom pokazalo predvsem v obdobju zasičenosti domačega trga. Uvoz se je v letu 1976 reguliral z administrativnimi ukrepi politike gospodarske stabilizacije. Razmerje med izvozom in uvozom je bilo pozitivno. Nebistveno, vendar že zaznavno, se je pričela spreminjati regionalna struktura neskladnosti med izvozom in uvozom, saj je uvoz iz socialističnih dežel dosegel 9,1 % celotnega uvoza. Ostalih 90,9 % uvoza reprodukcijskega materiala in opreme pa je bilo iz zahodnih držav.

Na področju investicijske porabe je bil zastoj v letu 1976 večji, kot se je predvidevalo, kar dokazuje, da se je gospodarstvo v letu 1976 na področju investiranja previdno obnašalo, predvsem glede na težko obvladovanje gospodarske situacije in ob uveljavljanju sis-temskih ukrepov in glede na odsotnost kvalitetnih programov, usklajenih s kriteriji gospodarskega razvoja, vsebovanih v osnovah o planih družbenega razvoja.

Dve tretjini investicij v letu 1976 je gospodarstvo namenilo izboljšanju in obnovi opreme, kar naj bi se odrazilo v modernizaciji in avtomatizaciji proizvodnje in v večji produktivnosti dela. Ostala vlaganja v osnovna sredstva pa predstavljajo investicije v razširitev, rekonstrukcijo in modernizacijo proizvodnje.

Te investicije pa ne prinašajo strukturnih in kvalitetnih spre-memb v gospodarstvu, ker smo predvideli (v obdobju 1976 — 1980), da bo gospodarska rast temeljila na kvalitetnih premikih v strukturi gospodarstva — na kapitalno intenzivnih naložbah.

LETO 1977

Gospodarska gibanja v letu 1977 presegajo planska predvideva-nja, vendar nekateri kazalci niso ugodni za doseganja stabilnega in dolgoročnega planskega razvoja.

Za leto 1977 lahko ugotovimo:

- premajhen porast izvoza, ki ne dosega planskih predvidevanj,
- močno povečanje uvoza,
- prehitra rast osebnih dohodkov.

Rast družbenega proizvoda v letu 1977 je bila dokaj ugodna. Zaposlovanje je naraščalo v skladu s predvidevanji. Umirjeno je bilo v področjih, ki zaposlujejo največje število delavcev (industrija, promet, trgovina), v ostalih področjih pa je naraščalo hitreje od povprečne stopnje rasti za gospodarstvo občine. Nad predvidevanji pa so se dvignili realni osebni dohodki in produktivnost.

V letu 1977 so se na področju zunanjetrgovinske menjave raz-merja poslabšala. Medtem, ko je bilo v letu 1976 ob ugodni rasti izvoza in upadanju uvoza (predvsem z administrativnimi ukrepi) doseženo pokritje uvoza blaga z izvozom, pa se je v globalu to pokritje v letu 1977 iz meseca v mesec zmanjševalo. Uspehi v letu 1976 so bili le kratkokratne narave in tako so v letu 1977 še vedno prisotni globlji vzroki za preskormno izvozno usmerjenost gospo-darstva in njegovo preveliko odvisnost od uvoza repromateriala, su-rovin in delno opreme. Rezultati zunanjetrgovinske menjave v letu 1977 so mnogo slabši in so odstopanja od družbenega plana velika. Ob tem pa je treba poudariti, da so se razmerja med uvoznimi in izvoznimi cenami v letu 1977 ponovno poslabšala ter vplivala na rezultate in zunanjetrgovinsko menjavo.

V regionalni usmerjenosti blagovne menjave so se še vedno za-ostrovali uvozni in izvozni tokovi z razvitimi zahodnimi državami. Blagovna menjava s socialističnimi državami se je povečala, vendar pa je bila pod planskimi predvidevanji. Delno se je povečal izvoz v dežele v razvoju, medtem ko uvoznih možnosti iz teh dežel še nismo izkoristili v celoti. Očitno je torej, da niso bili doseženi bistveni premiki v kvalitetni preobrazbi gospodarstva v smislu traj-nejše in večje usmeritve v izvoz in v zmanjševanje odvisnosti od uvoza.

Organizacije združenega dela so v letu 1977 predvsem vlagale v modernizacijo in zamenjavo opreme, v razširitev spremljajočih ob-jektov in dejavnosti ter v priprave projektov za nove investicije v naslednjem letu.

Tudi v letu 1977 upada delež lastnih sredstev v TOZD in OZD v investiranju, povečuje pa se delež bančnih kreditov. V sistemu družbene reprodukcije še vedno prevladujejo kasične oblike zbira-nja sredstev in kreditiranja, prepočasno se uveljavljajo skupna vlaganja ter združevanje dela in sredstev na osnovah medsebojne dohodkov-ne povezanosti in odvisnosti. Poleg nepripravljenosti s projekti je to velika ovira hitrejših investicijskih aktivnosti.

LETO 1978

Za leto 1978 je značilna razgibana gospodarska aktivnost ob prisotnosti vseh negativnih pojavov, ki nas spremljajo iz obdobja v obdobje: stopnje rasti cen so višje od dogovorjenih, problemi med-narodne menjave še vedno niso rešeni.

Rast družbenega proizvoda v letu 1978 je bila dokaj ugodna, saj je presegla planska predvidevanja. Zaposlovanje je v celoti naraš-čalo nad predvidevanji, vendar se je na območju občine število zaposlenih povečalo le za 2,6 %, kar je pod planskimi predvidevan-ji.

Realni osebni dohodki so kljub zvišanju cen življenjskim stroš-kom porastli za 2,3 %, vendar so pod predvidevanji za leto 1978. Rezultati zunanjetrgovinske menjave v letu 1978 se izboljšujejo v primerjavi z letom 1977. Realizacija izvoza proizvodov in storitev se giblje nad predvidevanji, kljub težavam, ki jih imajo organizacije združenega dela zaradi povečane ponudbe proizvodov konkuren-čnih proizvajalcev iz drugih republik ter zaradi neugodne ponudbe cen na tujem trgu. Pri uvozu pa so težave predvsem v pomanjkanju deviznih sredstev in v prepočasnem reševanju uvoznih postopkov.

Regionalna struktura izvoza se spreminja v korist vzhodno-evropskih držav s 50,0 % in držav v razvoju s 12,3 %, medtem ko se izvoz v zahodne države zmanjšuje in znaša v strukturi 37,2 %. V strukturi izvoza prevladuje blago široke potrošnje z 38,0 %, slede višje oblike menjave z 24,6 %, na tretjem mestu je repromaterial, surovine in rezervni deli za tekoče vzdrževanje z 19,0 %.

Znatno se je v letu 1978 povečal uvoz, kar pa je delno posledica drugačnega zajemanja podatkov. Poleg uvoza repromateriala, surovin in rezervnih delov za tekoče vzdrževanje je upoštevan tudi uvoz investicijske opreme in rezervnih delov za investicijsko vzdrže-vanje, kar predstavlja 11,1 % celotnega uvoza.